

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2008 M. LIEPOS 2 D. ĮSAKYMO NR. D1-360 „DĖL CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ APSKAITOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2016 m. sausio 22 d. Nr. D1-37

Vilnius

Pakeičiu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymą Nr. D1-360 „Dėl Cheminių medžiagų ir preparatų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ APSKAITOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo 11 straipsniu, tvirtinu Cheminių medžiagų ir preparatų apskaitos tvarkos aprašą (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos

2015-12-10 raštu Nr. (10.2.2.2-411)10-11213

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
aplinkos ministro
2008 m. birželio 2 d.
įsakymu Nr. D1-360
(Lietuvos Respublikos
aplinkos ministro
2016 m. sausio 22 d.
įsakymu Nr. D1-37)

CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ APSKAITOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Cheminių medžiagų ir preparatų apskaitos tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato cheminių medžiagų – atskirų ir preparatų ar gaminių sudėtyje esančių – ir preparatų, apibrėžtų Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymu ir 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančiu Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančiu Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL 2006 L 396, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gegužės 28 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2015/830 (OL 2015 L 132, p. 8) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006), apskaitos organizavimo reikalavimus, skirtus ūkio subjektui, kuris vykdydamas ūkinę veiklą, susijusią su cheminių medžiagų ir preparatų įsigijimu, gamyba, importu, tiekimu rinkai, eksportu, naudojimu pramoninėje, profesinėje, žemės ūkio, paslaugų teikimu ar kita veikla, iš jos gauna pajamų.

2. Veiksmai, susiję su duomenų ir informacijos apie ūkio subjekto įsigytų, pagamintų, importuotų, patiektų rinkai, sunaudotų, eksportuotų cheminių medžiagų ir preparatų kiekį surinkimu, apibendrinimu rašytiniu ar elektroniniu būdu ir informacijos apie fizikines, chemines, toksikologines ir ekotoksikologines savybes, saugos duomenų lapų ar kitos tiekėjo gavėjui pateiktos informacijos, nurodytos Tvarkos aprašo priede, rinkimu, kaupimu ir saugojimu, yra cheminių medžiagų ir preparatų apskaita.

3. Cheminių medžiagų ir preparatų apskaitos tikslas – surinkti ir saugoti apie chemines medžiagas ir preparatus duomenis ir informaciją, kurios pagrindu būtų galima vykdyti ūkio subjektams Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 ir kitais teisės aktais nustatytas prievolės ir įpareigojimus, įskaitant informacijos teikimą Lietuvos ir Europos Sąjungos institucijoms; tinkamai klasifikuoti, ženklinti ir pakuoti chemines medžiagas ir preparatus, rengti jų saugos duomenų lapus, numatyti ir taikyti saugos ir rizikos mažinimo priemonės.

4. Tvarkos apraše nustatyti reikalavimai privalomi ūkio subjektams, gaminantiems, importuojantiems, tiekiantiems rinkai, naudojančioms pramoninėje, profesinėje, žemės ūkio, paslaugų teikimo ar kitoje ūkinėje veikloje, taip pat eksportuojantiems chemines medžiagas ir preparatus.

5. Tvarkos apraše nustatyti reikalavimai privalomi ūkio subjektams, gaminantiems ar importuojantiems gaminius, jeigu:

5.1. cheminės medžiagos kiekis pagamintuose ar importuotuose gaminiuose viršija vieną toną per kalendorinius metus vienam gamintojui ar importuotojui ir numatoma, kad cheminė medžiaga išsiskirs įprastinėmis arba pagrįstai numanomomis naudojimo sąlygomis;

5.2. pagamintų ar importuotų gaminių sudėtyje esančios cheminės medžiagos, įrašytos į kandidatinių autorizuotųjų cheminių medžiagų sąrašą, sudarytą pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 59 straipsnio 1 dalį, kiekis per kalendorinius metus sudaro daugiau kaip vieną toną vienam gamintojui ar importuotojui ir tų gaminių sudėtyje esančios šitos cheminės medžiagos koncentracija viršija 0,1 % masės (masės %).

6. Tvarkos aprašas netaikomas:

6.1. atliekų apskaitai;

6.2. augalų apsaugos produktų apskaitai;

6.3. biocidinių produktų apskaitai, išskyrus Tvarkos aprašo 8 punktą;

6.4. neišsiskiriančių tarpinių medžiagų apskaitai;

6.5. galutiniam vartotojui skirtų cheminių medžiagų, preparatų ir gaminių: kosmetikos gaminių, maisto produktų, pašarų, žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų, taip pat invazinių medicinos įtaisų ar įtaisų, naudojamų tiesioginiam sąlyčiui su žmogaus kūnu, apskaitai;

6.6. radioaktyviųjų medžiagų ir jų turinčių preparatų apskaitai;

6.7. cheminių medžiagų ir preparatų, kuriems privaloma muitinės kontrolė, jei jie nebuvo apdoroti ar perdirbti, ir kurie laikinai sandėliuojami ar saugomi laisvojoje zonoje arba laisvuosiuose sandėliuose, ketinant juos reeksportuoti, arba vežami tranzitu, apskaitai;

6.8. pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų, kai jie gabenami oru, jūra, keliais, geležinkeliais ar vidaus vandenų keliais, apskaitai;

6.9. tiekiamų vamzdynais naftos produktų ir gamtinių dujų ar jų mišinių apskaitai.

7. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatyme, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme, Reglamente (EB) Nr. 1907/2006, 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo (OL 2012 L 201, p. 60) ir 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiančiame ir panaikinančiame direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiančiame Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL 2008 L 353, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. gruodžio 5 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1297/2014 (OL 2014 L 350, p. 1) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008).

II SKYRIUS

CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ APSKAITOS REIKALAVIMAI

8. Ūkio subjektas turi turėti apskaitos dokumentus, patvirtinančius įsigytų, pagamintų, importuotų, patiektų rinkai, sunaudotų, eksportuotų cheminių medžiagų ir preparatų kiekį, saugos duomenų lapus ir (ar) kitą Tvarkos aprašo priede nurodytą informaciją.

9. Kai ūkio subjektas nėra cheminės medžiagos ar preparato gamintojas, informacija apie cheminių medžiagų tapatybę, fizikines, chemines, toksikologines ir ekotoksikologines savybes, klasifikavimą ir ženklinimą jam perduodama saugos duomenų lapu arba gaunama iš cheminės medžiagos ar preparato

gamintojo ar tiekėjo kitu būdu, jei saugos duomenų lapo Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nustatyta tvarka pateikti nebūtina.

10. Pareigūnams, įgaliotiems atlikti valstybinę cheminių medžiagų ir preparatų kontrolę, pareikalavus, 8 punkte nurodyti dokumentai ir informacija turi būti jiems pateikti.

11. Ūkio subjektas turi rengti cheminių medžiagų ir preparatų duomenų ir informacijos apskaitos suvestinę jam patogia forma (raštu ar elektronine forma) ir joje įrašyti Tvarkos aprašo 19.1–19.8 papunkčiuose nurodytus duomenis ir informaciją, remdamasis 8 punkte nurodytais dokumentais.

12. Ūkio subjektas, užsiimantis cheminių medžiagų – atskirų ar esančių preparatų ar gaminių sudėtyje – gamyba ir importu, duomenų ir informacijos apskaitos suvestinėje papildomai turi įrašyti Tvarkos aprašo 19.9 papunktyje nurodytus duomenis, jeigu preparate ar gaminyje esanti cheminė medžiaga tenkina Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 nustatytas sąlygas, kurioms esant būtina cheminę medžiagą registruoti arba apie ją pranešti Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 6 ir 7 straipsniuose nustatyta tvarka.

13. Už cheminių medžiagų ir preparatų apskaitos organizavimą ir su apskaita susijusių dokumentų išsaugojimą atsako ūkio subjekto vadovas ar jo įgaliotas atstovas.

14. Apskaitos dokumentai, patvirtinantys įsigytų, pagamintų, importuotų, patiektų rinkai, sunaudotų, eksportuotų cheminių medžiagų ir preparatų kieki, saugomi ūkio subjekto vadovo nustatyta tvarka, pagal Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu nustatytus dokumentų saugojimo terminus.

15. Saugos duomenų lapai, cheminių medžiagų ir preparatų duomenų ir informacijos apskaitos suvestinės, kiti dokumentai, nurodyti Tvarkos aprašo 8 punkte, saugomi nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 36 straipsnio ir Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 49 straipsnio nuostatų ir ne mažiau kaip 10 metų po to, kai ūkio subjektas cheminę medžiagą ar preparatą paskutinį kartą įsigijo, pagamino, importavo, patiekė rinkai, eksportavo ar naudojo.

16. Tvarkos aprašo 11 ir 12 punktuose išdėstyti reikalavimai netaikomi:

16.1. ūkio subjektams, užsiimantiems mažmenine prekyba cheminių medžiagų ir preparatų, kuriuos jie parduoda galutiniam vartotojui asmeniniams ar namų ūkio poreikiams tenkinti;

16.2. ūkio subjektams, užsiimantiems žemės ūkio veikla, išskyrus atvejus, kai jie patys yra cheminių medžiagų ir preparatų tiekėjai rinkai;

16.3. ūkio subjektams, vykdančioms mokslinius ar technologinius tyrimus, laboratorinius tyrimus, išskyrus atvejus, kai laboratoriniai tyrimai tiesiogiai susiję su gamyba;

16.4. ūkio subjektams, užsiimantiems naftos produktų, riebiųjų rūgščių metilo esterio (biodyzelino, RRME), etanolio ir kitų produktų, kurie naudojami kaip energijos ištekliai, prekyba ir laikymu degalinėse, skirtose šiuos produktus priimti, laikyti ir parduoti galutiniam vartojimui, įskaitant žinybinio pobūdžio degalines, kurios skirtos tik savo poreikiams tenkinti;

16.5. ūkio subjektams, naudojančioms galutiniam vartojimui skirtas chemines medžiagas ir preparatus savo reikmėms ir (ar) vidaus poreikiams, nesusijusiems tiesiogiai su gamyba ar kita ūkine veikla, tenkinti;

16.6. ūkio subjektams, kurie vykdo ūkinę veiklą, susijusią su polimerų, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 3 straipsnio 5 dalyje, įsigijimu, gamyba, importu, tiekimu rinkai, eksportu ir naudojimu;

16.7. ūkio subjektams, kurie vykdo ūkinę veiklą, susijusią cheminių medžiagų, įtrauktų į 2008 m. spalio 8 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 987/2008, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir

apribojimų (REACH) IV ir V priedai (OL 2008 L 268, p. 14) ir numatomos prievolės registruoti chemines medžiagas išimties, įsigijimu, gamyba, importu, tiekimu rinkai, eksportu ir naudojimu.

17. Ūkio subjektai, kurie nėra cheminių medžiagų ir preparatų gamintojai ir importuotojai ir kurie savo profesinėje veikloje naudoja galutiniam vartotojui skirtus preparatus tokia forma, kokia jie teikiami rinkai, duomenų ir apskaitos suvestinėje gali nenurodyti cheminio preparato sudėties, jei ūkio subjektas prideda saugos duomenų lapų kopijas, kai suvestinė pildoma raštu, arba nuorodas į saugos duomenų lapus, jei suvestinė pildoma elektronine forma. Nurodyti saugos duomenų lapai turi būti pateikiami valstybinę cheminių medžiagų ir preparatų kontrolę įgaliotiems atlikti pareigūnams, šiems paprašius.

18. Tvarkos aprašo 17 punktą netaikomas preparatams, kurie Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. spalio 12 d. įsakymo Nr. D1-462 „Dėl Duomenų ir informacijos apie Lietuvos Respublikoje gaminamas, importuojamas, platinamas, eksportuojamas ir pramonėje, profesinėje ar kitoje ūkinėje veikloje naudojamas chemines medžiagas ir preparatus, jų savybes, galimą poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai teikimo, rinkimo, kaupimo bei tolesnio paskirstymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ nustatyta tvarka priskiriami pavojingiesiems dėl jų poveikio žmonių sveikatai ar dėl jų fizinio poveikio.

III SKYRIUS

CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ DUOMENŲ IR INFORMACIJOS APSKAITOS SUVESTINĖ

19. Cheminių medžiagų ir preparatų duomenų ir informacijos apskaitos suvestinėje turi būti įrašyti šie duomenys:

19.1. ūkio subjekto tapatybės ir ryšio duomenys;

19.2. atsakingo už cheminių medžiagų ir preparatų duomenų ir informacijos suvestinės tvarkymą asmens vardas, pavardė, pareigos. Jei duomenų ir informacijos suvestinė pildoma raštu, ji turi būti pasirašyta atsakingo asmens;

19.3. cheminės medžiagos – atskiros ir esančios preparato ar gaminio Tvarkos aprašo 5 punkte nustatytais atvejais sudėtyje – pavadinimas pagal Tarptautinės teorinės ir taikomosios chemijos sąjungos (toliau – IUPAC) nomenklatūrą arba kitas tarptautinis cheminis pavadinimas;

19.4. cheminio preparato pavadinimas arba prekinis pavadinimas;

19.5. cheminės medžiagos – atskiros ir esančios preparato ar gaminio Tvarkos aprašo 5 punkte nustatytais atvejais sudėtyje – Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos registracijos numeris (toliau – CAS numeris), registracijos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 numeris, jei suteiktas;

19.6. cheminės medžiagos ir preparato kilmės šalis;

19.7. tiekėjo pavadinimas;

19.8. įsigytas, pagamintas, importuotas, patiektas rinkai, sunaudotas, eksportuotas atskiros cheminės medžiagos ir cheminio preparato kiekis tonomis per kalendorinius metus ir metinis likutis atskaitinių metų gruodžio 31 dieną;

19.9. pagamintas, importuotas cheminės medžiagos – atskiros ir esančios preparato ar gaminio Tvarkos aprašo 5 punkte nustatytais atvejais sudėtyje – kiekis tonomis per kalendorinius metus (pildo tik gamintojai ir importuotojai šio Tvarkos aprašo 12 punkte numatytais atvejais).

20. Jei ūkio subjektas tą pačią cheminę medžiagą įsigyja iš įvairių Europos Sąjungos valstybių narių, nurodomas bendras cheminės medžiagos kiekis ir Europos Sąjungos valstybės narės, iš kurių

įsigytos cheminės medžiagos, išvardinamos. Neprivaloma nurodyti metinį cheminės medžiagos kiekį iš kiekvienos Europos Sąjungos valstybės atskirai.

21. Cheminių medžiagų ir preparatų duomenų ir informacijos apskaitos suvestinėje duomenys įrašomi, kai ūkio subjektas įsigyja, pagamina, importuoja, patiekia rinkai, sunaudoja, eksportuoja chemines medžiagas ir preparatus, bet ne vėliau kaip iki vasario 1 d. į suvestinę turi būti įrašyti praėjusių kalendorinių metų duomenys.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę Tvarkos aprašo nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Kita informacija, reikalinga cheminių medžiagų ir preparatų apskaitai

1. Kita Tvarkos aprašo 8 punkte nurodyta informacija, susijusi su cheminių medžiagų ir preparatų apskaita, yra:

1.1. tiekėjo gavėjui pateikta informacija, leidžianti cheminės medžiagos ar preparato naudotojui imtis būtinų priemonių žmonių sveikatai ir aplinkai apsaugoti bei saugai užtikrinti, tuo atveju, kai saugos duomenų lapo Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nustatyta tvarka pateikti nebūtina;

1.2. gaminio, kurio sudėtyje yra į kandidatinių autorizuojamų medžiagų sąrašą, sudarytą pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 59 straipsnio 1 dalį, įrašyta cheminė medžiaga (įskaitant – 1A arba 1B kategorijos kancerogenus, 1A arba 1B kategorijos lytinių ląstelių mutagenus, 1A arba 1B kategorijos toksiškas reprodukcijai arba patvarias-bioakumuliacijai toksiškas (PBT), labai patvarias-stiprios bioakumuliacijos (vPvB)) ir kurios koncentracija viršija 0,1% masės (masės %), yra tiekėjo gaminio gavėjui pateikta jo turima informacija (bent cheminės medžiagos pavadinimas), siekiant užtikrinti saugų gaminio naudojimą;

1.3. pavojingomis Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nustatyta tvarka klasifikuojamoms cheminėms medžiagoms ir preparatams – informacija apie klasifikaciją (pavojaus piktograma, pavojingumo klasė ir kategorija) ir ženklinimą (cheminės medžiagos ar preparato pavadinimas, pavojaus piktograma, pavojingumo klasė ir kategorija, signalinis žodis, pavojingumo ir atsargumo frazės);

1.4. esant būtinybei, papildoma informacija ir duomenys, nei nurodyta saugos duomenų lape, apie cheminių medžiagų ir preparatų fizikines, chemines, toksikologines ir ekotoksikologines savybes;

1.5. apskaitos dokumentai, patvirtinantys įsigytų, pagamintų, importuotų, patiektų rinkai, sunaudotų, eksportuotų cheminių medžiagų ir preparatų kieki;

1.6. informacija apie cheminės medžiagos arba preparato tapatybę:

1.6.1. cheminės medžiagos pavadinimas (pavadinimas(-ai) pagal IUPAC nomenklatūrą arba kitas (-i) tarptautinis (-iai) cheminis (-iai) pavadinimas (-ai), kiti pavadinimai (įprastas pavadinimas, prekinis pavadinimas, santrumpa), EINECS arba ELINCS numeris (jei toks yra ir tinka), registracijos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 numeris (jei yra), CAS numeris (jei yra);

1.6.2. cheminio preparato prekinis arba kitoks pavadinimas, preparato sudėtyje esančių cheminių medžiagų pavadinimas (-ai) (pagal IUPAC nomenklatūrą arba kitas (-i) tarptautinis (-iai) cheminis (-iai) pavadinimas (-ai)), tų cheminių medžiagų EINECS arba ELINCS numeris (jei toks yra ir tinka), registracijos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 numeris (jei yra), CAS numeris (jei yra);

1.6.3. cheminės medžiagos molekulinė formulė;

1.6.4. cheminės medžiagos sudėtis (grynumo laipsnis (%), priemaišos, pagrindinių (svarbiausių) priemaišų procentinė dalis (masės %), priedų procentinė dalis (masės %)) ar preparato sudėtis (preparato sudėtyje esančių cheminių medžiagų procentinės dalys (masės %)).